

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 10. maja 2007*

V zadevi C-508/04,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene 8. decembra 2004,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata M. van Beek in B. Schima, zastopnika, skupaj z M. Lang, Rechtsanwalt, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožeča stranka,

proti

Republiki Avstriji, ki jo zastopata E. Riedl in H. Dossi, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka,

* Jezik postopka: nemščina.

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, R. Silva de Lapuerta (poročevalka), sodnica,
G. Arestis, J. Malenovský in T. von Danwitz, sodniki,

generalna pravobranilka: J. Kokott,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi
11. januarja 2007

izreka naslednjo

Sodbo

- ¹ Komisija Evropskih skupnosti s tožbo predlaga Sodišču, naj ugotovi, da Republika Avstrija ni izpolnila obveznosti iz členov 1, 6(1) do (4), 7, 11, 12, 13, 15, 16(1) in 22(b) Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, str. 7, v nadaljevanju: Direktiva).

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

2 V členu 1 Direktive je nekaj opredelitev, med katerimi so:

„[...]

(e) *stanje ohranjenosti naravnega habitata* pomeni skupek vplivov, ki delujejo na naravni habitat in njegove značilne vrste in ki lahko vplivajo na njegovo dolgoročno naravno razširjenost, strukturo in funkcije ter dolgoročno preživetje njegovih značilnih vrst na ozemlju iz člena 2.

Šteje se, da je ‚stanje ohranjenosti‘ naravnega habitata ‚ugodno‘:

- če so njegovo naravno območje razširjenosti in površine, ki jih na tem območju pokriva, stabilne ali se povečujejo, in
- če obstajajo in bodo v predvidljivi prihodnosti verjetno še obstajale posebna struktura in funkcije, potrebne za njegovo dolgoročno ohranitev, in

- če je stanje ohranjenosti njegovih značilnih vrst ugodno, kot je opredeljeno v (i);

[...]

(g) *vrste v interesu Skupnosti* pomenijo vrste, ki so na ozemlju iz člena 2:

(i) prizadete, razen vrst, katerih naravno območje razširjenosti je na tem ozemlju marginalno in ki v zahodni palearktični regiji niso prizadete ali ranljive; ali

(ii) ranljive, kar pomeni, da bodo verjetno v bližnji prihodnosti prešle v skupino prizadetih vrst, če bodo še naprej delovali vzročni dejavniki; ali

(iii) redke, kar pomeni, da so njihove populacije majhne in sedaj niso prizadete ali ranljive, se jim pa to lahko zgodi. Vrste živijo na omejenih geografskih območjih ali so redko raztresene na širšem območju; ali

(iv) endemične in zahtevajo posebno pozornost zaradi posebnosti njihovega habitata in/ali možnega vpliva njihovega izkoriščanja na njihov habitat in/ali možnega vpliva njihovega izkoriščanja na njihovo stanje ohranjenosti

Take vrste so navedene ali se lahko navedejo v Prilogi II in/ali Prilogi IV ali V;

(h) *prednostne vrste* pomenijo vrste iz (g)(i), za katerih ohranitev je Skupnost še posebej odgovorna glede na delež njihovega naravnega območja razširjenosti, ki leži na ozemlju iz člena 2; te prednostne vrste so v Prilogi II označene z zvezdico*;

(i) *stanje ohranjenosti vrste* pomeni skupek vplivov, ki delujejo na to vrsto in lahko dolgoročno vplivajo na razširjenost in številčnost njenih populacij na ozemlju iz člena 2;

Šteje se, da je stanje ‚ohranjenosti‘ ‚ugodno‘:

- če podatki o populacijski dinamiki te vrste kažejo, da se sama dolgoročno ohranja kot preživetja sposobna sestavina svojih naravnih habitatov, in
- če se naravno območje razširjenosti vrste niti ne zmanjšuje niti se v predvidljivi prihodnosti verjetno ne bo zmanjšalo, in
- če obstaja in bo verjetno še naprej obstajal dovolj velik habitat za dolgoročno ohranitev njenih populacij;

[...]

- (l) *posebno ohranitveno območje* pomeni območje, pomembno za Skupnost, ki ga države članice določijo z zakonskim, upravnim in/ali pogodbenim aktom in kjer se uporabljajo potrebni ohranitveni ukrepi za vzdrževanje ali obnovitev ugodnega stanja ohranjenosti naravnih habitatov in/ali populacij vrst za katere je bilo območje določeno.“

3 V skladu s členom 6(1) Direktive „za posebna ohranitvena območja države članice določijo potrebne ohranitvene ukrepe, ki po potrebi vključujejo ustrezne načrte upravljanja, pripravljene posebej za ta območja ali zajete v drugih razvojnih načrtih, ter ustrezne zakonske, upravne ali pogodbene ukrepe, ki ustrezajo ekološkim zahtevam naravnih habitatnih tipov iz Priloge I in vrst iz Priloge II na teh območjih“.

4 Člen 6(2) Direktive določa: „[D]ržave članice storijo vse potrebno, da na posebnih ohranitvenih območjih preprečijo slabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst ter vznemirjanje vrst, za katere so bila območja določena, kolikor bi tako vznemirjanje lahko pomembno vplivalo na cilje [...] direktive.“

5 Člen 16(1) Direktive določa:

„Če ni druge zadovoljive možnosti in če odstopanje ne škoduje vzdrževanju ugodnega stanja ohranjenosti populacij zadevne vrste na njihovem naravnem območju razširjenosti, države članice lahko odstopijo od določb členov 12, 13, 14 ter 15(a) in (b):

(a) zaradi varstva prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst in ohranjanja naravnih habitatov;

- (b) da preprečijo resno škodo, zlasti na posevkih, živini, gozdovih, ribištvu in vodi ter drugih vrstah premoženja;
- (c) zaradi interesov zdravja ljudi in javne varnosti ali zaradi drugih razlogov prevladujočega javnega interesa, ki je lahko tudi socialne ali gospodarske narave, in zaradi koristnih posledic bistvenega pomena za okolje;
- (d) zaradi raziskovanja in izobraževanj, zaradi doseljevanja in ponovnega naseljevanja teh vrst ter za to potrebne vzrejo, vključno z umetnim razmnoževanjem rastlin;
- (e) da pod strogo nadzorovanimi pogoji dovolijo selektiven in omejen odvzem ali zadrževanje nekaterih osebkov vrst, navedenih v Prilogi IV, v omejenem številu, ki ga določijo pristojni nacionalni organi.“

6 V členu 22(b) Direktive je med drugim navedeno, da države članice „zagotovijo, da je namerno naseljevanje katerih koli tujerodnih vrst v naravo urejeno, tako da to ne škoduje naravnim habitatom na njihovem naravnem območju razširjenosti ali domorodnim prosto živečim živalskim in rastlinskim vrstam, če pa menijo, da je to potrebno, tako naseljevanje prepovejo“.

Zakonske in druge določbe različnih avstrijskih dežel, katerih skladnost z določbami Direktive se izpodbija

Dežela Spodnja Avstrija

- 7 Gre za naslednje določbe: člen 95 zakona Spodnje Avstrije o lovu (Niederösterreichisches Jagdgesetz, LGBL. (Niederösterreich) št. 40/2002, v nadaljevanju: Nö JagdG), členi 9(5), 17(5), 20(4), 21 in 22 zakona Spodnje Avstrije, ki se nanaša na varstvo narave (Niederösterreichisches Naturschutzgesetz, LGBL. (Niederösterreich) št. 87/2000, v nadaljevanju: Nö NSchG).

- 8 Člen 95 Nö JagdG določa:

„1. Vsi neselektivni načini lova so prepovedani; zlasti je prepovedano:

[...]

3. nočni lov, to je lov v času, ki se začne 90 minut po sončnem zahodu in konča 90 minut pred sončnim vzhodom; iz te prepovedi je izvzet lov na merjasce, plenilce, divje peteline, ruševce, divje ptice, divje race in kljunače;

4. uporabljati za ujetje ali ubitje divjadi naprave za osvetlitev tarč, razen prenosnih luči, umetne vire svetlobe, kot so naprave z infrardečimi žarki, naprave z elektronskimi merilniki, naprave z merilniki s pretvornikom slike ali elektronskim povečevalnikom slike za nočno streljanje, kot so ojačevalci svetlobe;

[...]

8. uporabljati kot živo vabo oslepljene ali pohabljene ptice in omrtvičene vabe; uporabljati magnetofon, električne ali elektronske naprave, ki lahko ubijejo ali omamijo; uporabljati ogledala ali druga bleščeča sredstva, razstrelivo ali neselektivne mreže; plinjenje in zadimljenje;

9. lov na divjo perjad s pomočjo limanic, zank, mrež ali pasti;

10. lov iz zračnih plovil, avtomobilov v gibanju ali ladij, ki plovejo hitreje od 5 kilometrov na uro.

[...]“

9 Člen 9 Nö NSchG določa:

„[...]

2. [...] opredelitve:

[...]

6. stanje ohranjenosti naravnega habitata pomeni skupek vplivov, ki delujejo na naravni habitat in njegove značilne vrste ter lahko vplivajo na njegovo dolgoročno naravno razširjenost, strukturo in funkcije ter dolgoročno preživetje njegovih značilnih vrst;

7. prednostne vrste pomenijo vrste, za katerih ohranitev je Skupnost še posebej odgovorna in ki so v Prilogi II k Habitatni direktivi označene z zvezdico;

8. stanje ohranjenosti vrste pomeni skupek vplivov, ki delujejo na to vrsto ter lahko dolgoročno vplivajo na razširjenost in številčnost njenih populacij;

9. cilji ohranjanja pomenijo vzdrževanje ali obnavljanje ugodnega stanja ohranjenosti naravnih habitatov, ki so navedeni v Prilogi I k Habitatni direktivi, ter živalskih

in rastlinskih vrst, ki so navedene v Prilogi II k tej direktivi, na območju, pomembnem za Skupnost, kot tudi vrst ptic, ki so našteje v Prilogi I k Ptičji direktivi in členu 4(2) te direktive, ki živijo v evropskem ohranitvenem območju ptic in njihovih habitatov.

3. Deželna vlada z uredbo razvrsti območja iz prvega odstavka v posebna ohranitvena območja, imenovana „evropska ohranitvena območja“. Še posebej se lahko v evropska ohranitvena območja uvrstijo že obstoječa območja varstva narave in območja varstva krajine.

4. Uredba, sprejeta na podlagi tretjega odstavka, določa meje ohranitvenega območja, predmet varstva, predvsem prednostne naravne habitate in prednostne vrste, cilje ohranitve ter po potrebi nujne obveznosti in prepovedi za doseg ugodnega stanja ohranjenosti. Zlasti so prepovedani ukrepi, ki lahko uničijo ali pomembno vplivajo na ohranitveno območje ali njegove dele. Strožje določbe o varstvu tega zakona niso prizadete.

5. Za evropska ohranitvena območja se uporabijo v določenih primerih ustrezni vzdrževalni, razvojni in ohranitveni ukrepi javnega ali zasebnega značaja (načrt upravljanja), ki izražajo ekološke zahteve naravnih habitatov iz Priloge I in vrst iz Priloge II k Habitatni direktivi ter vrst ptic iz Priloge I k Ptičji direktivi, ki živijo na teh območjih.

Če ti ukrepi vplivajo na prostorsko načrtovanje, so predloženi svetovalnemu odboru za prostorsko načrtovanje, z izjemo ukrepov v zvezi z upravljanjem evropskih ohranitvenih območij.

6. Deželna vlada nadzira in dokumentira stanje ohranjenosti naravnih habitatov ter prostoživečih živali in rastlin. Zato je treba predvsem upoštevati prednostne naravne habitate in prednostne vrste.“

10 Člen 17 Nö NSchG določa:

„[...]

5. Sajenje in spodbujanje tujerodne in kraju neprilagojene vegetacije ter uvajanje in spodbujanje tujerodnih živali v divjini mora odobriti zvezna vlada. Odobritev se zavrne, če so s tem trajno oškodovane prilagojene domorodne populacije, naravne (izvirne) značilnosti domorodnih živalskih in rastlinskih vrst ali lepota oziroma značilnosti krajine.“

11 Člen 20 Nö NSchG določa:

„[...]

4. Deželna vlada lahko odobri odstopanja [...], posebej v znanstvene in pedagoške namene, če ni bojazni, da bi s tem nastala nevarnost za varovane prostoživeče rastlinske in živalske vrste. V odobritvi mora določati vsaj:

1. vrste, ki so predmet odstopanj,

2. sredstva, naprave ali načine, dovoljene za ujetje ali ubitje, in

3. nadzor, ki ga je treba opraviti.“

12 Člen 21 Nö NSchG določa:

„1. Brez poseganja v posebna pravila, postavljena z določbami tega zakona, ali v uredbe in upravne odločbe, sprejete na podlagi tega zakona, ostanejo ukrepi v zvezi s komercialno rabo zemljišča načeloma neprizadeti [...] To odstopanje ne velja, če se zaščitenim živalim in rastlinam ali zaščitenim habitatom namerno škoduje ali so rastline in živali, ki jim grozi izumrtje [...] s temi ukrepi oškodovane.

2. Brez poseganja v posebna pravila, postavljena z določbami tega zakona, ali v uredbe in upravne odločbe, sprejete na podlagi tega zakona, ostanejo ukrepi v zvezi s trajno in sodobno kmetijsko in gozdarsko rabo zemljišč v okviru kmetijskega in gozdarskega izkoriščanja načeloma neprizadeti [...] To odstopanje ne velja, če se zaščitenim živalim in rastlinam ali zaščitenim habitatom namerno škoduje ali so rastline in živali, ki jim grozi izumrtje [...], s temi ukrepi oškodovane.

3. Kmetijska in gozdarska raba se šteje za sodobno in trajno, če dejavnosti pri kmetijskem in gospodarskem izkoriščanju služijo proizvodnji ali pridobivanju rastlin ali živali in so organizirane v skladu s postopki, ki so običajni v določeni regiji in v določenem trenutku ali na podlagi prenesenih izkušenj, in če ta raba, prilagojena

naravnim okoliščinam, trajno zagotavlja izkoriščanje v delujočem sistemu, ne da je pri tem izčrpana produktivna osnova, narava in krajina pa prekomerno obremenjeni.“

13 Člen 22 Nö NSchG določa:

„1. Namesto ali poleg zaščite okoljevarstvenih interesov s strani javne oblasti, lahko Spodnja Avstrija sklepa pogodbe zasebnega prava za doseganje naravovarstvenih ciljev, predvsem glede ohranjanja, vzdrževanja, varovanja in razvoja območij, ki so dragocena z vidika varstva narave in so pomembna za krajino. Take pogodbe obravnavajo predvsem ohranjanje in vzdrževanje manjših nadzemskih naravnih ali polnaravnih stoječih voda, vlažnih travnikov, suhih in pustih območij ter poljskih gozdičev in živih mej, ki so pomembni za varstvo narave, v ustreznih pogojih. Drugi ukrepi pomoči so predvsem:

- nadomestilo za ukrepe ustvarjanja, ohranjanja ali izboljševanja drugih območij in objektov, pomembnih za varstvo narave;
- spodbujanje načina rabe in izkoriščanja, ki je posebej usklajen z interesi varstva narave na območjih, pomembnih z ekološkega vidika in za krajino;

- spodbujanje ukrepov za izboljšanje pomembnih krajinskoekoloških nalog (na primer omrežje biotopov, ekstenzivno obdelovanje, sprejetje ekoloških načinov kmetijskega in gozdarskega izkoriščanja).

[...]“

Dežela Zgornja Avstrija

- ¹⁴ Gre za člen 15(2) zakona Zgornje Avstrije o varstvu narave in krajine (Öberösterreichisches Natur- und Landschaftsschutzgesetz, LGBl. (Oberösterreich) št. 129/2000, v nadaljevanju: Oö NSchG).

- ¹⁵ Navedeni člen določa:

„Deželna vlada lahko za krajinska območja varstva [...], zaščitene dele krajine [...], evropska ohranitvena območja [...] ali območja varstva narave [...] pripravi krajinski načrt vzdrževanja, s katerim opredeli ukrepe, ki so v skladu s prvim odstavkom potrebni v javnem interesu in ki bistveno ne otežujejo dovoljene gospodarske rabe zadevnih zemljišč. Stroške izvrševanja takega krajinskega načrta vzdrževanja krije dežela kot imetnik pravic zasebnega prava, razen če obstaja pogodba zasebnega prava ali zakonska določba, ki temu nasprotuje. Lastnik zemljišča izvrševanju teh ukrepov ne more nasprotovati.“

Dežela Salzburg

- 16 Gre za naslednje določbe: člen 3a, člen 5, od (8) do (10), člen 22a, člen 22b, člen 29 in člen 34 zakona o varstvu narave dežele Salzburg (Salzburger Naturschutzgesetz, LGBL. (Salzburg) št. 73/1999, v nadaljevanju: Sbg NSchG); člen 104(4) zakona dežele Salzburg o lovu (Salzburger Jagdgesetz, LGBL. (Salzburg) št. 2/1996, v nadaljevanju: Sbg JagdG).

- 17 Člen 3a Sbg NSchG določa:

„1. Pri uporabi tega zakona in uredb, sprejetih na podlagi tega, velja kot osnovno načelo, da ima javni interes varstva narave prednost pred vsemi drugimi interesi.

2. Ukrepi, ki dokazano neposredno služijo posebej pomembnim javnim interesom, so dovoljeni ali se upoštevajo pri obširnem varovanju interesov varstva narave [...], če:

1. imajo v danem primeru drugi javni interesi prednost pred interesi varstva narave in
2. je dokazano, da ne obstaja ustrezna druga možnost, ki bi manj škodovala interesom varstva narave.

3. Kjer je mogoče pričakovati, da bodo ukrepi iz drugega odstavka pomembno prizadeli prednostne naravne habitate [...] ali prednostne vrste [...] na evropskih ohranitvenih območjih v smislu člena 5(10)(a) in (c), se lahko pri tehtanju interesov upoštevajo le naslednji preudarki v javnem interesu:

1. človeško življenje in zdravje,

2. javna varnost,

3. ugodne posledice bistvenega pomena za okolje.

Drugi javni interesi se pri tehtanju interesov lahko upoštevajo le, če je bilo pred tem pridobljeno mnenje [...] Komisije. V odločbi mora biti to mnenje upoštevano.

4. Kjer zaradi tehtanja interesov v skladu z drugim in tretjim odstavkom interesi varstva narave nimajo prednosti, je treba škodo, ki pričakovano izhaja iz posega – razen pod domnevo iz šestega odstavka – izravnati z ustreznimi izravnalnimi ukrepi. Ta izravnava mora biti določena z odločbo. Če poseg zadeva posebne habitate ter živalske in rastlinske populacije, bo izravnalni ukrep predvsem ustvaritev nadomestnega habitata. Če je le mogoče, se ti nadomestni habitati ustvarijo v neposredni bližini kraja posega. Če ustvaritev nadomestnega habitata ni mogoča, se predlagatelju z odločbo naloži plačilo zneska, ki približno ustreza stroškom

primerneza izravnalnega ukrepa. Kjer se lahko ustvarijo nadomestni habitati v nepopolnem obsegu, bo zahtevan ustrezno znižan znesek.

5. Kjer velja četrti odstavek, deželna vlada pri evropskih območjih varstva zagotovi povezanost evropskega ekološkega omrežja „Nature 2000“. Ukrepi, sprejeti v ta namen, se sporočijo Komisiji [...]

6. Izravnalni ukrepi se ne določijo za ukrepe, ki:

1. so zaradi nevarnosti za človeško življenje ali zdravje oziroma za odvrnitev resne gospodarske škode nujni in neizogibni ter
2. ne vplivajo na evropska ohranitvena območja.“

18 Člen 5 Sbg NSchG določa:

„V smislu tega zakona:

[...]

8. Poseg na zaščitenem območju ali objektu pomeni začasne ali trajne ukrepe, ki imajo lahko sami ali v kombinaciji z drugimi ukrepi nezanemarljive posledice za zaščitena območja ali objekte ali glede na cilje varstva oziroma se predvideva, da bo njihovo ponavljanje ali kopičenje pripeljalo do takih posledic. Za poseg gre tudi, če imajo ukrepi izvor zunaj zaščenega območja ali objekta.

9. Ohranitveni cilji evropskih ohranitvenih območij pomenijo vzdrževanje in obnavljanje ugodnega stanja ohranjenosti:

- a) naravnih habitatov, ki so navedeni v Prilogi I k Direktivi o habitatih, ter živalskih in rastlinskih vrst, ki so določene v Prilogi II k tej direktivi;
- b) vrst ptic, ki so navedene v Prilogi I k Direktivi o ohranjanju prostoživečih ptic in vrst redno prihajajočih selivk (člen 4(2) te direktive) in njihovih habitatov, s posebnim poudarkom na vlažnih območjih mednarodnega pomena.

10. Evropska ohranitvena območja so:

- a) območja, pomembna za Skupnost, ki so navedena na seznamu, ki je določen v členu 4(2) Direktive o habitatih;

- b) območja, ki so bila, dokler ni obstajal seznam, na katerega se sklicuje v točki a), na seznamu v skladu s členom 4(1) Direktive o habitatih;
- c) območje varstva ptic v skladu s členom 4(1) in (2) Direktive o ohranjanju prostoživečih ptic

[...]“

¹⁹ Člen 22a Sbg NSchG določa:

„[...]“

2. Deželna vlada z uredbo sprejema določbe o varstvu evropskih ohranitvenih območij, ki v vsakem primeru zajemajo cilje varstva ter potrebne obveznosti in prepovedi. Navedena uredba tudi določa meje ohranitvenih območij. Namen varstva opredeljuje ohranitvene cilje (člen 5(9)) zadevnega ohranitvenega območja. [...]

3. Z uredbo o evropskih ohranitvenih območjih se lahko prepove ali naloži ukrepe in odobri nekatere posege na splošno ali na podlagi posebnega pooblastila deželne vlade. Z obveznostmi, s prepovedmi in posebnimi pooblastili je zagotovljeno, da se zadevni naravni habitati ne poslabšajo ter da se živalskih in rastlinskih vrst, ki se jih v

skladu z ohranitvenim ciljem vzdržuje in obnavlja v ugodnem stanju, ne vznemirja preveč.

4. Pred odobritvijo posebnega pooblastila deželna vlada preveri, ali je poseg tak, da bi lahko zelo prizadel evropsko ohranitveno območje in njegove bistvene dele glede na ohranitvene cilje (člen 5(9)) (ocenjevanje posledic). Odobritev je dana le, če se ne predvideva precejšnja škoda.

5. Sprejetje uredbe na podlagi drugega in tretjega odstavka se ne zahteva, če sta zadostno varstvo območja in uresničitev ohranitvenega cilja zagotovljena že z drugimi ukrepi. Strožje varstvene določbe niso prizadete.

6. Če je potrebno, se naredijo in izvršijo krajinski načrti vzdrževanja in podrobni načrti [...] za evropsko ohranitveno območje, upoštevajoč člen 4(1) in (2) Direktive o ohranjanju prostoživečih ptic in člen 6(1) Direktive o habitatih. Deželna vlada redno nadzoruje stanje ohranjenosti evropskih ohranitvenih območij, pri čemer daje posebno pozornost prednostnim naravnim habitatom in prednostnim vrstam.“

20 Člen 22b Sbg NSchG določa:

„1. Dokler niso sprejeti zadostni varstveni ukrepi [...], se ukrepi izkoriščanja zemljišča lahko izvršujejo le na način in v obsegu, kot so bili zakonito sprejeti [...]

2. Dovoljenje deželne vlade je potrebno za izvršitev vsakega ukrepa, ki presega to, kar je navedeno v prvem odstavku in lahko pomembno vpliva na naravne habitate ali živalske ali rastlinske vrste, glede katerih je treba ohranjati in obnavljati ugodno stanje ohranjenosti v skladu z Direktivo o habitatih ali Direktivo o ohranjanju prostoživečih ptic.

3. To dovoljenje je treba podati, če ukrep ne more poslabšati habitatov iz drugega odstavka in pomembno motiti vrst iz drugega odstavka ter ni v nasprotju s ciljem ohranjanja ali ustvarjanja ugodnega stanja ohranjenosti teh habitatov ali teh vrst.

4. Strožje varstvene določbe niso prizadete.“

21 Člen 29 Sbg NSchG določa:

„1. Prostoživeče rastline, katerih populacija je ogrožena na splošno ali na določenih območjih in za katere ohranitev obstaja javni interes na podlagi varstva narave, in rastline, ki so potrebne za ohranjanje uravnoveženega ekosistema, predvsem za varovanje populacij drugih rastlinskih in živalskih vrst, lahko v celoti ali delno varuje uredba deželne vlade. Varstvo je lahko omejeno v času in prostoru.

2. Varstvo rastlin v njihovi celoti obsega vse nadzemne in podzemne dele rastline. Vključuje prepoved škodovanja, uničenja, odstranitve z njihovega območja ali

obdelovanja območja teh rastlin na način, da je ogroženo ali onemogočeno njihovo preživetje, in prepoved posedovanja, prevoza, odplačnega ali neodplačnega sprejemanja ali oskrbovanja z rastlinami, ki so bile odvzete v naravi. Prepoved posedovanja, prevoza, odplačnega ali neodplačnega sprejemanja ali oskrbovanja obsega tudi vse proizvode, pridobljene iz rastline, in vse drugo blago, če iz dokazila, embalaže, etikete ali kako drugače izhaja, da gre za del ali izvleček zadevne rastline.“

22 Člen 34 Sbg NSchG določa:

„1. Organi, pristojni za varstvo narave, lahko na predlog dovolijo izjemo od prepovedi iz [med drugim] člena 29(2) in (3) [...] Dovoljenje je lahko [...] dano le za ukrepe, katerih cilji so:

1. javno zdravje, vključno s proizvodnjo zdravil,

2. proizvodnja pijače,

3. javna varnost,

4. varnost zračnega prometa,

5. varstvo prostoživečih rastlin in živali ali ohranitev njihovih habitatov,
6. raziskave ali poučevanje,
7. ponovna naselitev ali premestitev populacij,
8. preprečitev hude škode za poljščine in gozdove, živino ali domače živali, ribolovna območja ali vode,
9. postavitve infrastrukture,
10. drugi pomembni javni interesi.

2. Točki 9 in 10 prvega odstavka ne veljata za ptice. Točki 2 in 9 prvega odstavka ne veljata za rastlinske vrste iz Priloge IV k Direktivi o habitatih.

3. Dovoljenje iz prvega odstavka je dano le, če cilj zadevnega ukrepa ne more biti zadovoljivo dosežen na drug način ter če se populacij živalskih in rastlinskih vrst na območju ukrepa ne poslabšuje.

4. Prošnja za dovoljenje, vložena na podlagi prvega odstavka, mora biti obrazložena in mora vsebovati naslednje podatke:

[...]

6. Dovoljenja ni mogoče dati naslednjim osebam:

[...]

7. Dovoljenje mora vsebovati vse podrobnosti iz četrtega odstavka in navajati, da ne nadomešča zasebnopravnega soglasja oseb, ki razpolagajo z zadevnimi zemljišči.

Pri dovoljenjih, danih v znanstvene namene, organ nalaga tudi, da se dokazila hranijo v dogovoru s priznano znanstveno ustanovo.

[...]“

23 Člen 104 Sbg JagdG določa:

„[...]“

4. Organ lahko dovoli druge izjeme od prepovedi [...], če s tem ni ogrožena populacija zadevne prostoživeče vrste in ne obstaja druga zadovoljiva možnost za doseg zasledovanega cilja. Te izjeme so dovoljene le pri naslednjih namenih:

- a) varstvo drugih prostoživečih živali in rastlin ter ohranitev njihovih habitatov;
- b) preprečitev resne škode na poljščinah, živini, gozdovih, ribolovnih vodah in pri manjši divjadi na drugih dobrinah;
- c) javno zdravje in javna varnost, pri manjši divjadi pa tudi drugi pomembni razlogi prevladujočega javnega interesa, vključno z razlogi socialnega ali gospodarskega reda oziroma razlogi, ki pozitivno vplivajo na okolje;
- d) raziskave in poučevanje;
- e) povečanje populacije teh vrst ali njihova ponovna naselitev in potrebna reja v ta namen;
- f) trženje manjšega števila živali (ali delov živali ali proizvodov, pridobljenih iz teh živali) tiste vrste pernate divjadi, katerih ujetje ali ubitje je dovoljeno [...]"

Dežela Tirolska

24 Gre za naslednje določbe: člen 1(1), člen 2(2), členi od 5 do 9, členi od 22 do 24 in člen 28(3) zakona dežele Tirolske o varstvu narave (Tiroler Naturschutzgesetz, LGBL. (Tirol) št. 33/1997, v nadaljevanju: Tiroler NSchG); člen 1(1) in (2)(a) in (b), člen 3 in člen 6(1), prvi stavek, ter 6(2) uredbe dežele Tirolske o varstvu narave (Tiroler Naturschutzverordnung, LGBL. (Tirol) št. 95/1997, v nadaljevanju: Tiroler NSchVO).

25 Člen 1(1) Tiroler NSchG določa:

„Namen tega zakona je ohranjanje in vzdrževanje narave, temelja človeškega življenja, tako da se:

a) njena različnost, njene značilnosti in njena lepota,

b) njena razvedrilna vrednost,

c) njeno bogastvo domorodnih živalskih in rastlinskih vrst ter naravnih habitatov in

d) njeno čim bolj nedotaknjeno in učinkovito ravnotežje,

ohranijo in vzdržujejo ali obnavljajo. Ohranjanje in vzdrževanje narave obsega vse njene pojavne oblike, predvsem krajine, in sicer ne glede na to, ali so take v izvirnem stanju ali kot posledica človekovega delovanja. Ekološko kmetijstvo in gozdarstvo sta v zvezi s tem zelo pomembna. Naravo se lahko izkorišča le v takem obsegu, da se ohranja njena vrednost za naslednje generacije. [...]“

26 Člen 2(2) Tiroler NSchG določa:

„Za ukrepe, ki so običajni v kmetijstvu in gozdarstvu, dovoljenje v smislu tega zakona ni potrebno.

To ne velja za ukrepe, ki se nanašajo na aluvialne gozdove, [...] vlažna območja, [...] območja varstva narave in območja posebnega varstva [...]“

27 Člen 5 Tiroler NSchG določa:

„V deželi je na celotnem ozemlju prepovedano:

- a) organiziranje športnih dogodkov z motornimi vozili z motorjem z notranjim izgorevanjem, razen na zemljiščih, kjer je to dovoljeno [...];

- b) uporaba helikopterjev za prevoz turistov, razen med letališči;
- c) uporaba plovil z motorjem z notranjim izgorevanjem v naravnem vodnem toku, razen pri izvrševanju projektov, za katere obstaja dovoljenje v skladu z veljavnim pravom na področju varstva narave in v obsegu, ki je potreben za te projekte;
- d) vsako trajno škodovanje ledenikom in njihovem porečju, razen pri izkoriščanju, vzdrževanju in popravljanju obstoječe infrastrukture ter njene rekonstrukcije [...]"

28 Člen 22 Tiroler NSchG določa:

„1. Deželna vlada z uredbo razvrsti v zaščitene rastlinske vrste tiste vrste prostoživečih rastlin, katerih populacija je ogrožena na splošno ali na določenem območju, vendar je njihova ohranitev potrebna za zavarovanje interesov varstva narave v skladu s členom 1(1).

2. Deželna vlada lahko z uredbami, ki jih sprejme na podlagi prvega odstavka, prepove, če je to potrebno za varovanje populacije nekaterih rastlinskih vrst:

[...]“

29 Člen 23 Tiroler NSchG določa:

„1. Deželna vlada lahko z uredbo razvrsti v zaščitene živalske vrste tiste vrste prostoživečih živali, ki se jih ne more loviti oziroma katerih populacija je ogrožena na splošno ali na določenem območju, vendar je njihova ohranitev potrebna za zavarovanje interesov varstva narave v skladu s členom 1(1).

2. Deželna vlada lahko z uredbami, ki jih sprejme na podlagi prvega odstavka, prepove, če je to potrebno za varovanje populacije nekaterih živalskih vrst:

- a) vznemirjanje, sledenje, ujetje, zadrževanje, posedovanje živih ali mrtvih živali, prevoz, ponujanje za prodajo, prodajo, pridobivanje ali ubitje zaščitene živalske vrste;
- b) odvzem iz njihovega naravnega okolja, poškodovanje ali uničenje, zadrževanje, prevoz, ponujanje za prodajo, prodajo ali pridobivanje razvojnih oblik zaščitene živalske vrste (kot so jajca, ličinke in zapredki);
- c) zadrževanje, prevoz, ponujanje za prodajo, prodajo ali pridobivanje delov zaščitene živalske vrste (kot sta perje ali koža);

- d) odstranitev ali uničenje razmnoževalnih območij in gnezd zaščitene živalske vrste;
- e) tako ravnanje s habitati zaščitene živalske vrste [...], da je onemogočeno njihovo preživetje v tem habitatu.

Prepovedi na podlagi zgoraj navedenih točk od a) do d) so lahko omejene na določeno število živali in njihovih razvojnih oblik, na določene razvojne oblike ter na določena obdobja in območja; prepovedi iz točke e) so lahko omejene na določena obdobja in območja.

3. Vsak, ki trdi, da je pridobil živali iz zaščitene živalske vrste, ki jih prevaža, zadržuje, uporablja ali ponuja za prodajo v poslovne namene, z vzrejo na Tirolskem oziroma uvozom iz druge dežele ali iz tujine, mora na zahtevo pristojnega organa za to predložiti dokaz.

4. Dovoljenje pristojnih organov na področju varstva narave je nujno pri izpustitvi živali na svobodo, ki niso predmet pravnih določb o lovu ali ribolovu in ki ne spadajo med domorodne vrste. To dovoljenje je dano le, če ni mogoče pričakovati ne velike spremembe obstoječih živalskih in rastlinskih vrst ne škode za interese varstva narave v skladu s členom 1(1).

5. Deželna vlada lahko v uredbi, ki jih sprejme na podlagi prvega odstavka, vključi določbe o ujetju in odvzemu prostoživečih živalskih vrst, vključno z njihovimi

razvojnimi oblikami, za zagotovitev, da se te dejavnosti izvajajo na ustrezen način. V tem smislu se lahko prepove določene načine ujetja in uporabo določenih sredstev za ujetje.“

30 Člen 24 Tiroler NSchG določa:

„Prepovedano je namerno vznemirjanje ali sledenje prostoživečih živali, ki se jih ne sme loviti in ne pripadajo zaščitenim vrstam, jih ujeti brez upravičenega razloga in odstraniti, poškodovati ali uničiti brez upravičenega razloga njihova razmnoževalna območja, gnezda ali razvojne oblike.“

Predhodni postopek

31 Komisija je po analizah različnih zakonov in uredb v zvezi s prenosom Direktive, katerih kopije je predložila Republika Avstrija, 13. aprila 2000 tej državi članici poslala pisni opomin, v katerem ji je očitala, da ni v celoti oziroma pravilno prenesla nekaterih določb iz Direktive.

32 Republika Avstrija je z dopisom z dne 27. julija 2000 Komisiji predložila stališča v zvezi s tem. Med drugim je v njem navedla, da je sprejela ukrepe za spremembo nekaterih nacionalnih določb. Vendar je glede drugih vidikov prenosa Direktive predstavila drugačne trditve od Komisije.

- 33 Komisija je z dopisom z dne 17. oktobra 2003 izdala obrazloženo mnenje, v katerem je ugotovila, da Republika Avstrija ni izpolnila obveznosti iz Direktive, ker ni v celoti ali pravilno prenesla več določb te.
- 34 Republika Avstrija je z dopisom z dne 23. decembra 2003 odgovorila na to obrazloženo mnenje v podobnem smislu kot v odgovoru na pisni opomin.
- 35 Komisija se je v teh okoliščinah odločila vložiti zadevno tožbo.

Postopek pred Sodiščem

- 36 Komisija je v tožbi uveljavljala sedemindvajset razlogov neizpolnitve zoper toženo stranko.
- 37 Tožena stranka je v odgovoru na tožbo priznala utemeljenost sedemnajstih razlogov, glede preostalih pa vztrajala pri svojem stališču.
- 38 Komisija je v repliki umaknila dva razloga neizpolnitve.

- 39 Na podlagi zahteve za predložitev dodatne informacije glede nacionalnih pravnih instrumentov kot predmeta tožbe, ki jo je postavilo Sodišče v skladu s členom 54a Poslovnika, je Komisija umaknila tožbo tudi v delu, ki se je nanašal na razloge neizpolnitve iz členov 6(3) in (4) ter členov 7, 11 in 15 Direktive.
- 40 Tožba torej dejansko vsebuje štirinajst razlogov neizpolnitve, ki se nanašajo na prenos člena 1, člena 6(1) in (2), členov 12, 13, 16(1) ter 22(b) Direktive.
- 41 Republika Avstrija ne nasprotuje temu, da avstrijsko pravo v stanju, v katerem je bilo ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, ni bilo usklajeno z zahtevami Direktive v nekaterih točkah, ki so zajete v sedmih razlogih neizpolnitve.

Tožba

Neizpodbijani razlogi neizpolnitve

Trditve Komisije

— Kršitev člena 12 Direktive v deželah Štajerska in Tirolska

- 42 Komisija navaja, da člen 13d(1) zakona dežele Štajerske o varstvu narave (Steiermärkisches Naturschutzgesetz, v nadaljevanju: Stmk NSchG) določa, da

deželna vlada Štajerske prenese člen 12 Direktive s sprejetjem ustrezne uredbe. Vendar člen 4 uredbe dežele Štajerske o varstvu narave (Steiermärkische Naturschutzverordnung, v nadaljevanju: Stmk NSchVO), ki določa seznam živali, ki uživajo varstvo skozi vse leto, ne predstavlja popolnega prenosa člena 12 Direktive, ker se ne nanaša na vse zaščitene vrste na podlagi Priloge IV(a).

- ⁴³ Komisija ugotavlja, da mora deželna vlada Tirolske v skladu s členom 23(1)(a) Tiroler NSchG z uredbo razglasiti za zaščitene vrste tiste vrste, ki so navedene v Prilogi IV(a) k Direktivi. Določbe Tiroler NSchVO pa ne povzemajo vseh tam navedenih vrst.

— Kršitev člena 13 Direktive v deželah Koroška, Štajerska in Tirolska

- ⁴⁴ Komisija ocenjuje, da priloga 1 uredbe dežele Koroške o varstvu rastlinskih vrst (Kärntner Pflanzenartenschutzverordnung), ki se nanaša na člen 1 te uredbe, ne zagotavlja primerne varstva vseh rastlinskih vrst, naštetih v Prilogi IV(b) k Direktivi.

- ⁴⁵ Komisija trdi, da mora deželna vlada Štajerske v skladu s členom 13c(1) Stmk NSchG sprejeti uredbo za prenos člena 13 Direktive. Vendar taka uredba ni bila sprejeta. Dalje naj člena 1 in 2 Stmk NSchVO, ki določata rastlinske vrste, ki uživajo popolno ali delno varstvo, ne bi zagotavljala popolnega prenosa Direktive, saj ne povzemata vseh zaščitene vrst, navedenih v njeni Prilogi IV(b).

- ⁴⁶ Komisija ugotavlja, da mora deželna vlada Tirolske, v skladu s členom 22(1)(a) Tiroler NSchG, z uredbo razglasiti za zaščitene rastlinske vrste tiste vrste, ki so našteje v Prilogi IV(b) k Direktivi. Vendar Tiroler NSchVO ni uvedel sistema varstva za vse vrste, navedene v tej prilogi.

— Kršitev člena 16(1) Direktive v deželah Štajerska in Tirolska

- ⁴⁷ Komisija ugotavlja, da člen 62(2) zakona dežele Štajerske o lovu (Steiermärkisches Jagdgesetz) ne upošteva dejstva, da so izjeme dovoljene le, če je zagotovljeno, da se zaščitene vrste vzdržujejo v „ugodnem stanju ohranjenosti“.

- ⁴⁸ Komisija trdi, da glede prednostnih naravnih habitatov prepoved iz člena 3 Tiroler NSchVO ne upošteva zahteve po „ugodnem stanju ohranjenosti“. Enako naj bi veljalo za rastlinske vrste iz člena 1(2)(b) Tiroler NSchVO in za živalske vrste iz člena 6(2)(e) iste uredbe.

- ⁴⁹ Avstrijska vlada navaja, da pristojni organi zadevnih dežel pripravljajo številne ukrepe za prenos. S tem poskušajo te dežele uskladiti vso zadevno nacionalno zakonodajo z Direktivo.

Presoja Sodišča

- 50 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba neizpolnitev obveznosti presojati glede na položaj države članice, kot se je pokazal ob poteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, pri čemer Sodišče ne sme upoštevati pozneje nastalih sprememb v zakonskih in drugih predpisih (glej zlasti sodbi z dne 30. maja 2002 v zadevi Komisija proti Italiji, C-323/01, Recueil, str. I-4711, točka 8, in z dne 27. oktobra 2005 v zadevi Komisija proti Luksemburgu, C-23/05, ZOdl., str. I-9535, točka 9).
- 51 Ker je bilo obrazloženo mnenje sporočeno Republiki Avstriji 17. oktobra 2003, je bil glede na rok, določen v obrazloženem mnenju, datum, na kateri bi morala tožena stranka zagotoviti usklajenost nacionalnih določb z zahtevami Direktive, 17. december 2003.
- 52 Iz podanih informacij glede zgoraj omenjenih razlogov neizpolnitve izhaja, da avstrijska vlada ne ugovarja, da niso bili sprejeti potrebni ukrepi za prenos Direktive glede vseh zadevnih točk v roku, določenem v obrazloženem mnenju.
- 53 Zato je treba ugotoviti, da je tožba utemeljena glede navedenih razlogov neizpolnitve v zvezi s prenosom člena 12 Direktive v deželah Štajerska in Tirolska, člena 13 Direktive v deželah Koroška, Štajerska in Tirolska ter člena 16(1) Direktive v deželah Štajerska in Tirolska.

Izpodbijani razlogi neizpolnitve

Kršitev člena 1 Direktive v deželi Salzburg

— Trditve strank

- 54 Komisija navaja, da člen 5 Sbg NSchG določa skupek opredelitev, s katerimi niso pravilno prenesene opredelitve pojmov „stanje ohranjenosti naravnega habitata“, „vrste v interesu Skupnosti“, „stanje ohranjenosti vrste“ in „posebno ohranitveno območje“ iz člena 1(e), (g), (i) in (l) Direktive.
- 55 Komisija dodaja, da se člen 5(9) Sbg NSchG sicer res nanaša na pojme „vzdrževanje in obnovitev ugodnega stanja ohranjenosti“, vendar jih ne opredeli. Dalje niti člen 3a Sbg NSchG, ki predvideva le tehtanje interesov, niti njegovi členi 22a, 22b in 29 istega zakona, ki se nanašajo na številne dopolnilne varstvene ukrepe, ne predstavljajo pravilnega prenosa člena 1 Direktive.
- 56 Avstrijska vlada meni, da je prenos člena 1 Direktive v deželi Salzburg v skladu s pravom Skupnosti. Dejansko naj bi bili vsi deli te določbe povzeti v veljaven zakon z uporabo pojma „posega“ v kombinaciji z ohranitvenimi cilji. Gre za naslednje pravne pojme iz Direktive in nacionalne določbe:

- „stanje ohranjenosti naravnega habitata“: člen 1(e) Direktive; člen 5(8) in (9) ter člen 22a(3) in (4) Sbg NSchG;

— „vrste v interesu Skupnosti“: člen 1(g) Direktive; „stanje ohranjenosti vrste“: člen 1(i) Direktive; členi 3a, 22a, 22b in 29 Sbg NSchG;

— „posebno ohranitveno območje“: člen 1(l) Direktive; člen 5(9) in (10) ter člen 22a Sbg NSchG.

— Presoja Sodišča

⁵⁷ Najprej je treba spomniti, kot izhaja iz četrte in enajste uvodne izjave Direktive, da so v njej navedeni habitati in vrste del naravne dediščine Skupnosti ter da nevarnosti, ki jim grozijo, velikokrat segajo čez meje, tako da je sprejetje ohranitvenih ukrepov skupna odgovornost vseh držav članic.

⁵⁸ Sodišče je glede na obravnavano področje poudarilo, da je pravilen prenos posebej pomemben v primeru, kot je zadevni in v katerem je skupno upravljanje dediščine zaupano državam članicam na njihovih ozemljih (glej sodbi z dne 20. oktobra 2005 v zadevi Komisija proti Združenemu kraljestvu, C-6/04, ZOdl., str. I-9017, točka 25, in z dne 10. januarja 2006 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-98/03, ZOdl., str. I-53, točka 59).

⁵⁹ Sodišče je glede opredelitev iz člena 1 Direktive razsodilo, da morajo biti zadevni pojmi preneseni v pravni red držav članic (glej sodbo z dne 24. junija 2003 v zadevi Komisija proti Portugalski, C-72/02, Recueil, str. I-6597, točka 17).

- 60 Prvič, glede pojmov, opredeljenih v členu 1(e) in (i) Direktive („stanje ohranjenosti naravnega habitata“ in „stanje ohranjenosti vrste“), je treba pripomniti, da čeprav je pojem „ugodno stanje ohranjenosti“ uporabljen v členu 5(9) Sbg NSchG, besedilo spornih določb nacionalnega prava ne združuje vseh značilnosti člena 1 Direktive, ki so omenjene v zgornjih točkah.
- 61 Taka zakonodajna tehnika ne zagotavlja, da bi bili pri izvrševanju Direktive učinkovito upoštevani vsi deli zadevnih opredelitev, čeprav so ti deli odločilni za pomen in obseg varstva navedenih habitatov in vrst.
- 62 Zato člen 5(8) in (9) ter členi 3a, 22a, 22b in 29 Sbg NSchG za zakonodajni prenos člena 1(e) in (i) Direktive ne zadostujejo.
- 63 Drugič, glede člena 1(g) Direktive je treba ugotoviti, da tudi ta določba vsebuje številne parametre, ki služijo opredelitvi pojma „vrste v interesu Skupnosti“.
- 64 Nasprotno se členi 3a, 22a, 22b in 29 Sbg NSchG nanašajo le na tehtanje interesov, dopolnilne uredbene ukrepe v zvezi z evropskimi ohranitvenimi območji, pravila o podelitvi dovoljenja za izjeme od prepovedi, ki jih določa zakon, in posebno varstvo prostoživečih rastlin. Pojem „vrste v interesu Skupnosti“ v teh členih ni omenjen.

65 Teh določb zato ne moremo obravnavati, kot da prenašajo člen 1(g) Direktive.

66 Tretjič, glede člena 1(l) Direktive je treba navesti, da je v členu 5(10) Sbg NSchG, ki ga je treba brati v zvezi s točko 9 istega člena, ki navaja kot cilj vzdrževanja in obnovitve ugodnega stanja ohranjenosti, uporabljen izraz „evropsko ohranitveno območje“ namesto „posebno ohranitveno območje“. Območja iz člena 5(10) vključujejo območja, ki jih je Komisija uvrstila na seznam območij, pomembnih za Skupnost, na podlagi člena 4(2) Direktive, in območja, za katera je dežela Salzburg predlaga vpis na ta seznam, na podlagi člena 4(1) te direktive.

67 Dalje so v členu 22a, od (2) do (4), Sbg NSchG natančno določeni ukrepi, ki jih je treba sprejeti za uresničitev ciljev v zvezi z varstvom „evropskih ohranitvenih območij“.

68 Iz navedenega izhaja, da člen 5(9) in (10) ter člen 22a Sbg NSchG dovolj pravno natančno podajata opredelitev območij, ki so zajeta v pojmu „posebna ohranitvena območja“ v smislu člena 1(l) Direktive.

69 Ta določba je bila torej v deželi Salzburg pravilno prenesena.

- 70 Zadevni očitke Komisije je tako utemeljen le glede neprenosa člena 1(e), (g) in (i) Direktive.

Kršitev člena 6(1) Direktive v Spodnji Avstriji

— Trditve strank

- 71 Komisija navaja, da v skladu s členom 9(5) Nö NSchG obstaja le obveznost sprejeti, „po potrebi“, ustrezne vzdrževalne, razvojne in ohranitvene ukrepe. Iz člena 6(1) Direktive pa izhaja, da je treba „potrebne ohranitvene ukrepe“ sprejeti v vsakem primeru in ne „po potrebi“. V členu 6(1) se izraz „po potrebi“ nanaša le na načrte upravljanja in ga ne gre razumeti kot splošne omejitve obveznosti sprejeti potrebne zakonske, upravne ali pogodbene ukrepe.

- 72 Avstrijska vlada trdi, da obveznost iz člena 6(1) Direktive ni sprejeti ohranitvene ukrepe v vsakem primeru, ampak le „potrebne“ ohranitvene ukrepe. Kakor koli, kjer se zahtevajo taki ukrepi poleg obveznosti in prepovedi v skladu s členom 9(4) Nö NSchG, jih dejansko sprejmejo pristojni deželni organi, da dosežejo ugodno stanje ohranjenosti.

— Presoja Sodišča

- 73 Najprej je treba opozoriti, da Direktiva določa kompleksna in tehnična pravila na področju prava okolja ter da morajo zato države članice posebej paziti na to, da je njihova zakonodaja, namenjena prenosu te direktive, jasna in natančna (glej zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Združenemu kraljestvu, točka 26).
- 74 Glede očitka Komisije je treba poudariti, da tako člen 6(1) Direktive kot člen 9(5) Nö NSchG uporabljata izraz „po potrebi“. Vendar se v določbi nacionalnega prava ti besedi nanašata splošno na vse ohranitvene ukrepe, kar pomeni, da po tej določbi izvrševanje takih ukrepov ni zavezujoče.
- 75 Nasprotno se v členu 6(1) Direktive isti besedici nanašata le na posamezne primere, in sicer na določena sredstva ali tehnične izbire za ohranitev, ki so opredeljeni kot „ustrezni načrti upravljanja, pripravljeni posebej za ta območja ali zajeti v drugih razvojnih načrtih“.
- 76 S tem Direktiva nalaga sprejetje potrebnih ohranitvenih ukrepov, kar izključuje vsako odločanje po prostem preudarku v zvezi s tem s strani držav članic in omejuje morebitne možnosti nacionalnih organov, da sprejemajo zakone ali odločbe, za uporabo sredstev in tehnične izbire v zvezi s temi ukrepi.
- 77 Iz tega izhaja, da člena 9(5) Nö NSchG ne moremo obravnavati, kot da zadovoljivo prenaša obveznost, da je treba v vsakem primeru sprejeti potrebne ohranitvene ukrepe za posebna ohranitvena območja.

- 78 V zvezi s tem je treba trditev avstrijske vlade, da se bo ta določba nacionalnega prava v vsakem primeru razlagala v skladu z Direktivo, ko so ohranitveni ukrepi potrebni, zavrni.
- 79 Taka usklajena razlaga nacionalnih določb namreč ne more izkazovati jasnosti in natančnosti, ki sta zahtevani za izpolnitev zahteve po pravni varnosti (glej v tem smislu sodbi z dne 19. septembra 1996 v zadevi Komisija proti Grčiji, C-236/95, Recueil, str. I-4459, točka 13, in z dne 10. maja 2001 v zadevi Komisija proti Nizozemski, C-144/99, Recueil, str. I-3541, točka 21).
- 80 Same upravne prakse, ki je po naravi spremenljiva po volji uprave in ni dovolj znana, ne moremo obravnavati, kot da izpolnjuje obveznosti držav članic v smislu prenosa Direktive (glej sodbe z dne 13. marca 1997 v zadevi Komisija proti Franciji, C-197/96, Recueil, str. I-1489, točka 14; z dne 7. marca 2002 v zadevi Komisija proti Italiji, C-145/99, Recueil, str. I-2235, točka 30, in z dne 10. marca 2005 v zadevi Komisija proti Združenemu kraljestvu, C-33/03, ZOdl., str. I-1865, točka 25).
- 81 Zato je treba ugotoviti, da zakonodaja Spodnje Avstrije ni v skladu s členom 6(1) Direktive.
- 82 Tožbe je v tem delu torej utemeljena.

Kršitev člena 6(1) Direktive v Zgornji Avstriji

— Trditve strank

- 83 Komisija navaja, da člen 15(2) Oö NSchG predvideva možnost priprave načrtov vzdrževanja krajin. Vendar pa taka možnost ne zadostuje z vidika obveznosti iz člena 6(1) Direktive.
- 84 Komisija dalje pripominja, da lahko deželna vlada v skladu s členom 15(2) Oö NSchG za zaščitena območja pripravi načrte vzdrževanja krajin, ki vsebujejo ukrepe, ki so „potrebni v javnem interesu in bistveno ne otežujejo dovoljene gospodarske rabe zadevnih zemljišč“. Podredni stavek v zvezi z „gospodarsko rabo“ je zasnovan kot omejitev obveznosti priprave načrtov vzdrževanja krajin.
- 85 Avstrijska vlada navaja, da je s členom 6(1) Direktive državam članicam podeljena možnost, da določijo vrsto potrebnih varstvenih ukrepov.
- 86 Ta vlada tudi trdi, da je člen 15(2) Oö NSchG usklajen z Direktivo, saj gre izraz „gospodarska raba“ razumeti le kot raba v skladu z varstvenimi pravili, ki veljajo za zaščitena območja. Rabe, ki ni v skladu z varstvenimi cilji iz člena 6(1) Direktive, pristojni zakonodajni ali upravni organi torej ne morejo dovoliti.

— Presoja Sodišča

- 87 Najprej je treba spomniti, da je zakonodajalec Skupnosti želel s pomočjo izrazov iz člena 6(1) Direktive naložiti državam članicam obveznost sprejeti potrebne ohranitvene ukrepe, ki ustrezajo ekološkim zahtevam zadevnih naravnih habitatov in vrst iz Prilog I in II k Direktivi.
- 88 Vsekakor je jasno, da je s členom 15(2) Oö NSchG, po katerem so „evropska območja varstva“ in „območja varstva narave“ „lahko“ predmet načrtov vzdrževanja, deželni vladi podeljena pravica do odločanja po prostem preudarku glede tega, ali se naloži „potrebne ohranitvene ukrepe“.
- 89 Kot izhaja iz točke 76 te sodbe, pa o tem vprašanju po prostem preudarku niso pristojne odločati države članice. Že taradi tega člen 15(2) Oö NSchG ne prenaša pravilno člena 6(1) Direktive.
- 90 Poleg tega navedeni člen 15(2) Oö NSchG ne opredeljuje obsega pojma „dovoljena gospodarska raba“ in si je mogoče predstavljati, da lahko taki posegi preprečijo sprejetje potrebnih ohranitvenih ukrepov. Ta določba tako tudi s tega vidika ni združljiva s členom 6(1) Direktive.
- 91 Iz navedenega izhaja, da zakonodaja Zgornje Avstrije ni v skladu z navedeno določbo Direktive.

92 Tožba Komisije je zato v tem delu utemeljena.

Kršitev člena 6(2) Direktive v deželi Tirolski

— Trditve strank

93 Komisija navaja, da niti iz členov 1 in 2 niti iz členov 5 ali 14 Tiroler NSchG ni mogoče sklepati, da je bil člen 6(2) Direktive prenesen v skladu s pravom Skupnosti. Členi 22, 23 in 24 Tiroler NSchG se nanašajo na varstvo rastlinskih in živalskih vrst ter ptic kot tudi na ukrepe v zvezi z nezaščitenimi vrstami, ne določajo pa prepovedi slabšanja na posebnih ohranitvenih območjih.

94 Avstrijska vlada ugovarja, da je obveznost iz člena 6(2) Direktive v zgoraj navedenih določbah Tiroler NSchG upoštevana.

95 Avstrijska vlada sicer priznava, da navedene določbe ne vsebujejo prepovedi slabšanja posebnih ohranitvenih območij, vendar ocenjuje, da prenos te obveznosti ne zahteva nujno dobesednega prenosa besedila člena 6(2) Direktive. Deželni zakonodajalec je pazil, da je primerno upošteval to zahtevo za varstvo, s tem da je zagotovil, da se naravni habitati in habitati vrst ne slabšajo ter da se vrste, ki so jim ta območja namenjena, ne vznemirjajo.

- 96 Ta vlada dodaja, da je v vsakem primeru na podlagi zakonskih sprememb, uvedenih s členom 14 Tiroler NSchG, navedeni zakon usklajen z Direktivo.

— Presoja Sodišča

- 97 Najprej je treba ugotoviti, da je bil člen 14 Tiroler NSchG uveden šele po poteku roka, določenega v obrazloženem mnenju. Ta zakonska sprememba v skladu s sodno prakso Sodišča, navedeno v točki 50 te sodbe, torej nima pomena pri presoji zadevnega razloga neizpolnitve.

- 98 Glede prve obveznosti iz člena 6(2) Direktive, ki državam članicam nalaga, naj storijo vse potrebno, da na posebnih ohranitvenih območjih preprečijo slabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst, je treba z vidika trditev avstrijske vlade v zvezi s tem, kako je bil prenesen člen 6(2) Direktive, poudariti, da pravo dežele Tirolske, kot je veljalo ob poteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, ni vsebovalo določbe, ki bi vsebovala potrebne pravne podrobnosti, ki bi pristojnim organom nalagale izognitev vsakršnemu slabšanju navedenih habitatov (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Združenemu kraljestvu, točka 37).

- 99 V teh okoliščinah trditev, da splošni pravni okvir, ki izhaja iz veljavne zakonodaje v deželi Tirolski, izpolnjuje zgoraj navedene zahteve, ne more biti sprejeta.

- 100 Tudi glede druge obveznosti, ki izhaja iz člena 6(2) Direktive, ki državam članicam nalaga, naj storijo vse potrebno, da na posebnih ohranitvenih območjih preprečijo vznemirjanje vrst, za katere so bila območja določena, člena od 22 do 24 ne prenašata te obveznosti, saj se ne nanašata na vrste, za katere ohranitev je potrebno določiti ta območja, namreč vrste iz Priloge II k Direktivi, temveč na vrste iz Priloge IV(a), katerih varstvo ureja člen 12 Direktive.
- 101 Varstvo vrst, za katere so določena posebna ohranitvena območja, pa mora biti popolnoma zagotovljeno (glej sodbo z dne 13. februarja 2003 v zadevi Komisija proti Luksemburgu, C-75/01, Recueil, str. I-1585, točka 43).
- 102 Zato zakonodaja dežele Tirolske ni v skladu s členom 6(2) Direktive.
- 103 Tožba Komisije je torej v tem delu utemeljena.

Kršitev člena 16(1) Direktive v deželah Spodnja Avstrija in Salzburg

— Očitek v zvezi z zakonodajo Spodnje Avstrije

Trditve strank

- 104 Komisija trdi, da se členi 20, 21 in 22 Nö NSchG ne sklicujejo na merilo „vzdrževanja ugodnega stanja ohranjenosti“ ter da pogoji in merila, ki jih je treba

izpolniti za odstopanje od sistema varstva, ki ga določa Direktiva, niso izčrpno naštet, kar je v nasprotju s členom 16(1) te.

105 Komisija dodaja, da se prepovedi iz člena 95 Nö JagdG nanašajo le na prostoživeče živalske vrste, ne pa tudi na druge vrste.

106 Avstrijska vlada ocenjuje, da je zaradi izbrane zakonodajne tehnike varstvo, ki ga zahteva Direktiva, zagotovljeno s členom 20(4) Nö NSchG. Pristojni organi morajo delovati skladno z Direktivo in spoštovati prepovedi iz zakonodaje o lovu. V praksi so izjeme dovoljene le v zelo omejenem obsegu, to je le, če ni bojazni, da bi prišlo do precejšnje nevarnosti za prostoživeče živalske in rastlinske vrste.

107 Ta vlada tudi trdi, da ista določba zagotavlja spoštovanje načela pravne varnosti, saj pristojnim organom nalaga, naj natančno določijo dovoljena sredstva, naprave in načine za njihovo ujetje ali ubitje.

108 Vlada končno še pojasnjuje, da se izjeme iz člena 21(1) in (2) Nö NSchG ne morejo uporabiti pri namernem škodovanju zaščitenim rastlinam, živalim ali habitatom.

Presoja Sodišča

- ¹⁰⁹ Najprej je treba spomniti, da so členi 12, 13, 14 in 15(a) in (b) Direktive povezani v celoto določb in državam članicam nalagajo vzpostavitev strogega sistema varstva zadevnih živalskih in rastlinskih vrst (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Združenemu kraljestvu, točka 112).
- ¹¹⁰ Tudi člen 16 Direktive, ki natančno določa merila, na podlagi katerih lahko države članice predvidijo odstopanja od prepovedi iz členov od 12 do 15 Direktive, je izjema v sistemu varstva, ki ga nalaga Direktiva. Zato je treba ta člen razlagati ozko (glej zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Združenemu kraljestvu, točka 111).
- ¹¹¹ V zvezi s tem je treba dodati, da morajo biti v skladu s členom 16(1) Direktive vsi ukrepi, sprejeti na nacionalni ravni, ki odstopajo od prepovedi iz Direktive, podrejeni pogoju, da ne obstaja druga zadovoljiva možnost.
- ¹¹² Iz tega izhaja, da nacionalne določbe, na podlagi katerih je odobritev odstopanja od prepovedi iz členov 12, 13, 14 ter 15(a) in (b) Direktive predmet le nekaterih meril in pogojev iz člena 16 Direktive, ne pa vseh, ne morejo predstavljati sistema, skladnega s členom 16.
- ¹¹³ Dalje, kot je bilo navedeno v točki 80 te sodbe, upravna praksa, ki je dosledna z določbami Direktive, ne zadostuje za pravičen prenos prava Skupnosti.

- 114 Glede člena 20(4) Nö NSchG je treba navesti, da čeprav določa, da so dovoljena odstopanja tam, kjer ni bojazni za nastanek nevarnosti za prostoživeče živali in rastline, pa ob tem ne izključuje takih odstopanj na območjih, kjer populacije zadevnih vrst niso v ugodnem stanju ohranjenosti.
- 115 Vendar pa člen 16(1) Direktive določa ugodno stanje ohranjenosti navedenih populacij v njihovem naravnem območju razširjenosti kot nujen predpogoj za odobritev odstopanja, ki ga določa.
- 116 V teh okoliščinah dvoumnost, ki jo je mogoče zaslediti v členu 20(4) Nö NSchG, ni skladna z zahtevami po natančnem in jasnem prenosu iz člena 16(1) Direktive (glej po analogiji sodbo z dne 23. marca 1995 v zadevi Komisija proti Grčiji, C-365/93, Recueil, str. I-499, točka 9).
- 117 Drugič, treba je navesti, da člen 20(4) Nö NSchG kot primer razlogov za odstopanje omenja odstopanja v znanstvene in pedagoške namene.
- 118 Vendar čeprav drži, da se lahko taka odstopanja nanašajo na člen 16(1)(d) Direktive, pa formulacija zadevne določbe nacionalnega prava nikakor ne izključuje, da so lahko odstopanja odobrena iz drugih razlogov, kot so ti, ki so ne nazadnje izčrpno navedeni v členu 16(1)(a) in (d) Direktive.

- 119 Tretjič, člen 20(4) Nö NSchG tudi ne povzema pogojev za odstopanja iz člena 16(1)(e) Direktive, in sicer zahteve, da morajo vsa odstopanja izhajati iz strogo nadzorovanih pogojev ter da morajo biti selektivna in omejena.
- 120 Glede člena 21 Nö NSchG je dovolj spomniti, da člen 16(1) Direktive kot razloga za odstopanje ne določa gospodarskokmetijske ali gozdarske rabe.
- 121 Končno je treba glede trditev avstrijske vlade, ki izhajajo iz določb zakonodaje o lovu, opozoriti, da se z uporabo člena 20(4) Nö NSchG lahko krši člene od 12 do 15 Direktive zunaj področja lova. Dalje, tudi če pristojni organi spoštujejo nacionalne določbe o varstvu narave v zvezi z izvrševanjem lova, tak sistem ne more vzpostaviti pravnega okvira, ki bi bil skladen z določbo Skupnosti, ki izčrpno našteva dovoljene razloge za odstopanja. Dejansko člen 95 Nö JagdG ne vsebuje takega seznama razlogov, temveč se omejuje na prepoved določenih načinov lova za določene živalske vrste.
- 122 Iz zgoraj navedenega izhaja, da zakonodaja dežele Spodnje Avstrije ni usklajena s členom 16(1) Direktive.
- 123 Tožba komisije je torej v tem delu utemeljena.

— Očitek v zvezi z zakonodajo dežele Salzburg

Trditve strank

¹²⁴ Komisija trdi, da člen 34 Sbg NSchG in člen 104(4) Sbg JagdG ne povzemata merila „vzdrževanje ugodnega stanja ohranjenosti“ iz člena 16(1) Direktive. Dalje razlogi za odstopanje iz člena 34(1), točki 2 in 9, Sbg NSchG, ki se nanašajo na proizvodnjo pijač in postavitev infrastrukture, ne morejo biti povezani z nobenim od razlogov iz člena 16(1) Direktive.

¹²⁵ Avstrijska vlada trdi, da zato, ker člen 16(1) Direktive predvideva možnost odstopanja od prepovedi, ki jih določa Direktiva, bi bilo v nasprotju z logiko tako vzpostavljenega sistema varstva, da določi obveznost obnavljanja ugodnega stanja ohranjenosti v okviru določbe v zvezi z dovoljenjem za odstopanje. Dalje naj bi bil člen 34(3) Sbg NSchG strožji od člena 16(1) Direktive, saj se je treba z vsakim odstopanjem izogniti poslabšanju populacij rastlinskih ali živalskih vrst na zadevnem območju.

Presoja Sodišča

¹²⁶ Izrazi „vzdrževanje v ugodnem stanju ohranjenosti“ iz člena 16(1) Direktive se nanašajo na položaj, ki je opredeljen v členu 1(i) te ter vsebuje splošne dejavnike, omenjene v prvem odstavku te točke, in nekatera kumulativna merila. Kot izhaja iz

točke 59 te sodbe, morajo države članice prenesti te pojme v svoje nacionalno pravo z zadostno pravno natančnostjo.

- ¹²⁷ Nasprotno člen 104(4) Sbg JagdG določa, da je lahko izjema dovoljena, „če ta ne spravi v nevarnost zadevne prostoživeče populacije“. Ta odločba se oddaljuje od sistema varstva, določenega z Direktivo, saj dovoljuje odstopanje od načelnih prepovedi, ne da bi jih pogojila z zahtevo po vzdrževanju zadevnih populacij vrst v ugodnem stanju ohranjenosti.
- ¹²⁸ Upravičenja iz člena 34(1) Sbg NSchG, ki se nanašajo na proizvodnjo pijač in postavitve infrastrukture, ne spadajo med razloge, ki so izčrpno naštet v členu 16(1) Direktive.
- ¹²⁹ S tem je ugotovljena zatrevana neizpolnitev obveznosti.

Kršitev člena 22(b) Direktive v deželi Spodnji Avstriji

Trditve strank

- ¹³⁰ Komisija ugotavlja, da člen 17(5) Nö NSchG pogojuje dovoljenje za naselitev tujerodnih vrst na podlagi merila, ki ga Direktiva ne predvideva, in sicer da škoda ne

sme biti „trajna“. Ta določba tudi ne prepoveduje škodovanja naravnim habitatom na njihovem naravnem območju razširjenosti ter prostoživečim domorodnim živalskim in rastlinskim vrstam, do katerega pride z namerno naselitvijo tujerodnih vrst.

- ¹³¹ Avstrijska vlada ocenjuje, da bo ob razlagi člena 17(5) Nö NSchG skupaj z Direktivo dovoljenje za naselitev v naravo tujerodne vrste ali vrste, ki ni prilagojena krajevnim razmeram, vedno zavrnjeno, če bi tak poseg škodoval domorodnim živalskim in rastlinskim vrstam.

Presoja Sodišča

- ¹³² Treba je ugotoviti, da člen 17(5) Nö NSchG dovoljuje namerno naselitev tujerodnih živalskih ali rastlinskih vrst, če naravni habitati ter domorodne živalske in rastlinske vrste ne bodo trajno oškodovane.

- ¹³³ Tak sistem pa ne prenaša pravilno sistema varstva, ki ga odloča Direktiva. Sistem Direktive dejansko zahteva, da vsaka izjema spoštuje pogoje iz člena 22(b) Direktive, predvsem pogoj, da je odstopanje dovoljeno le, če se s tem ne škoduje naravnim habitatom.

¹³⁴ Izraz „ne škoduje“ pomeni nedvoumno varstveno zahtevo, ki je obsežnejša od zahteve iz člena 17(5) Nö NSchG.

¹³⁵ Tako je ugotovljena zatrjevana neizpolnitev.

¹³⁶ Iz vsega navedenega izhaja, da Republika Avstrija ni izpolnila obveznosti iz člena 1, člena 6(1) in (2), členov 12, 13 in 16(1) ter člena 22(b) Direktive.

Stroški

¹³⁷ V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker je Komisija stroške priglasila, Republika Avstrija pa v bistvenem z razlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

¹³⁸ Glede razlogov neizpolnitve, navedenih v tožbi, ki jih je Komisija na poznejši stopnji postopka umaknila, je treba navesti, da je Komisija odstopila od zadevnih očitkov na podlagi sprememb zadevnih nacionalnih pravnih instrumentov. Ta umik je treba torej pripisati toženi stranki, saj so bile določbe nacionalnega prava sprejete v skladu

z zahtevami prava Skupnosti z zamudo. Republika Avstrija mora zato na podlagi člena 69(5) Poslovnika plačati vse stroške tega postopka.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

- 1. Republika Avstrija ni izpolnila obveznosti iz člena 1(e), (g) in (i), člena 6(1) in (2) ter člena 22(b) Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst.**
- 2. V preostalem se tožba zavrne.**
- 3. Republiki Avstriji se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi